

TEHNIŠKI DAN

SPREHOD PO PLEČNIKOVIM LJUBLJANI

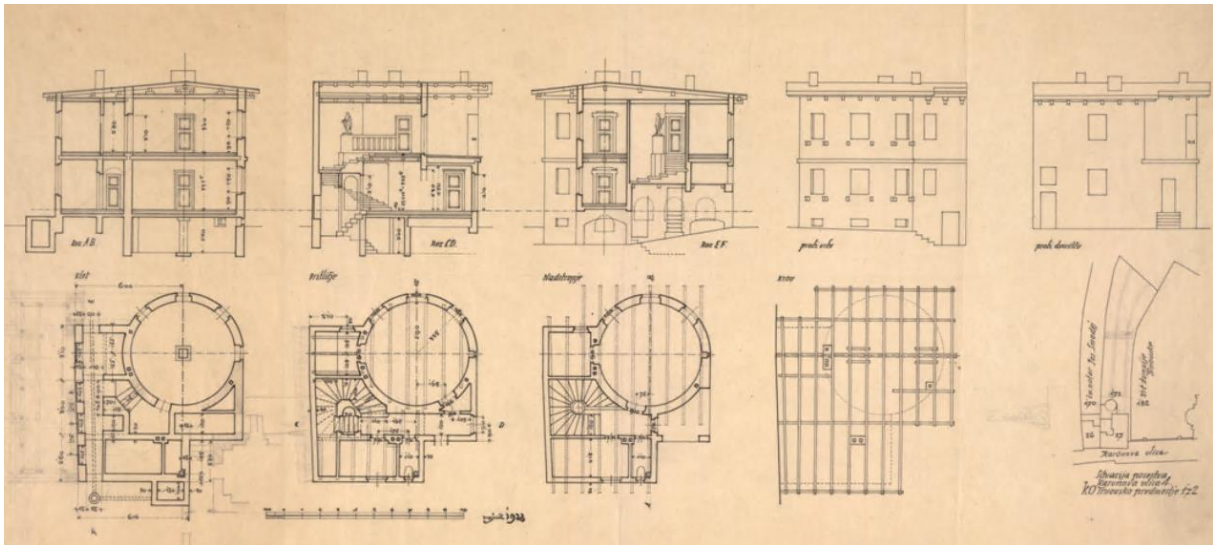
4. d-razred

7. maj 2025

Jože Plečnik velja za enega naših najpomembnejših arhitektov; s svojimi deli je tako v tujini kot pri nas pustil velik pečat. Že med bivanjem v tujini je iskal priložnost za vrnitev v domače mesto, po prihodu domov pa je Ljubljani poskušal dati videz prave slovenske prestolnice. Učenci se po ogledu Plečnikove hiše odpravijo v središče mesta in izvedo veliko zanimivega o gradnji Križank in o »templju učenosti«, kot je Plečnik poimenoval NUK. Spoznajo tudi, kako se je gradil Kongresni trg in kje je arhitekt dobil navdih za gradnjo Tromostovja.

Jože Plečnik

Znameniti arhitekt Jože Plečnik se je rodil leta 1872 v Ljubljani. Od njegovega rojstva mineva skoraj 150 let. Sprva je pomagal očetu v njegovi mizarški delavnici, nato je postal oblikovalec pohištva, nazadnje pa se je izšolal za arhitekta. Še danes velja za najslavnejšega slovenskega arhitekta.

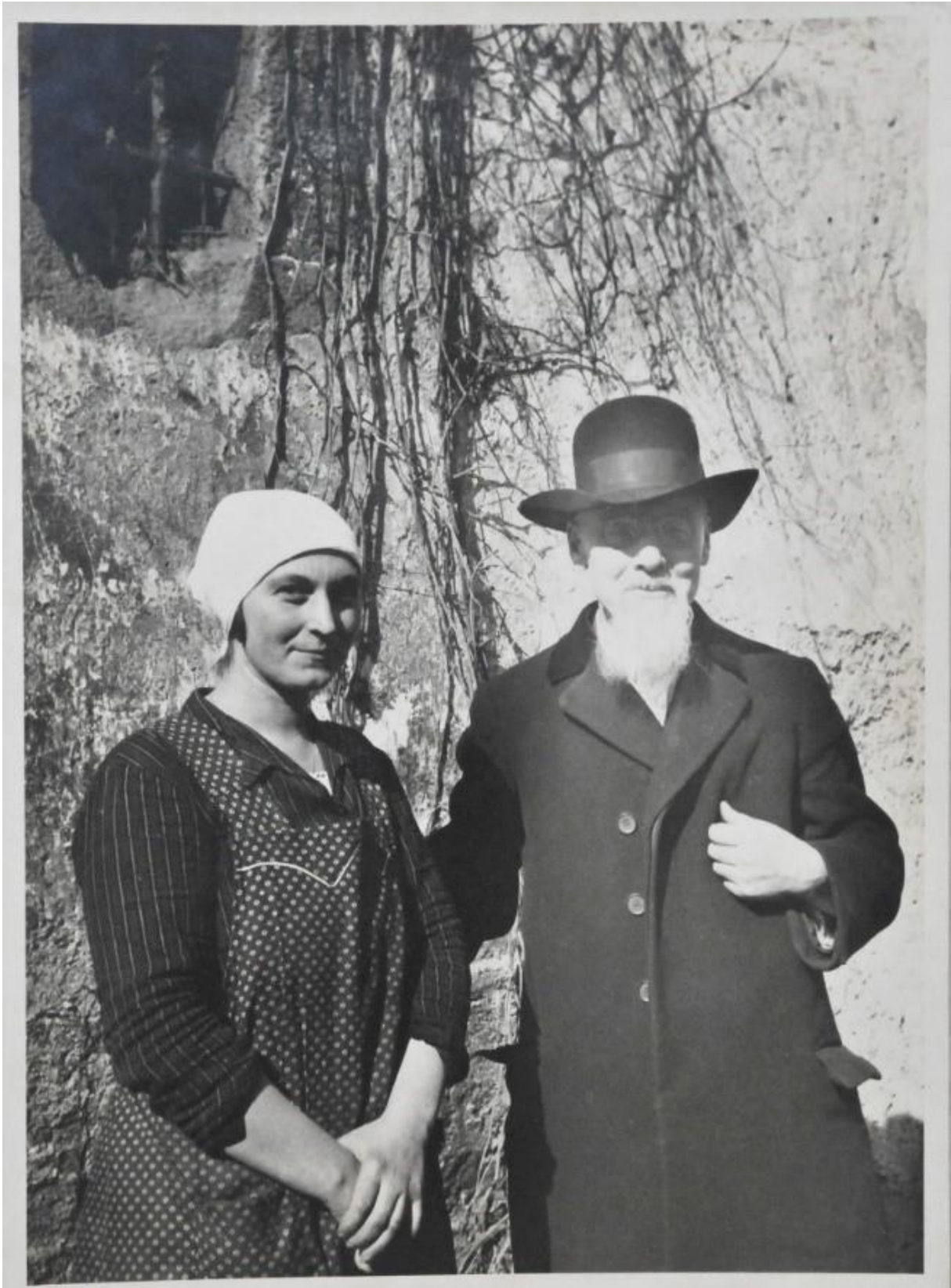

Te zanima, kakšen je bil mojster Plečnik in kako je bilo živeti z njim.

**PRISLUHNI NJEGOVI GOSPODINJI URŠKI IN
IZVEDEL BOŠ.**

Na fotografiji sta gospodinja Urška Luzar in Jože Plečnik

Mojster Plečnik je bil tudi odličen učitelj, ki je mlade arhitekta med drugim učil, kako narisati različne načrte stavbe.

Te delimo takole:

- **FASADA** – zunanjščina stavbe
 - **TLORIS** – prerez stavbe s pogledom od zgoraj
 - **PREREZ** – prerez stavbe s pogledom s strani
- KATEREGA IZMED NAŠTETIH NAČRTOV SO NARISALI UČENCI?**

3. Katere pripomočke je pri svojem delu uporabljal Jože Plečnik?

POIŠČI PLEČNIKOVE PRIPOMOČKE.

Enega izmed narisanih pripomočkov Plečnik še ni poznal, vendar ga pri svojem delu nujno potrebujejo današnji arhitekti. POMISLI, KATEREGA?

4. Dober arhitekt pri načrtovanju zgradbe skrbno pazi, da bo ta trdna in varna, da bo v okolju videti lepo in bo ustrezala svojemu namenu. Na vse naštetu je bil pri svojih arhitekturnih stvaritvah Jože Plečnik vedno izjemno pozoren.

Tudi ti lahko postaneš arhitekt.

PREIZKUSI SE V ZABAVNI RAČUNALNIŠKI IGRICI. SESTAVIŠ LAHKO FASADO KNJIŽNICE, TLORIS PLEČNIKOVE SOBE ALI SVOJO DOMIŠLJIJSKO ZGRADBO.

Ko bo Plečnikova hiša zopet odprta, se lahko odpraviš na ogled hiše, v kateri je Plečnik živel od leta 1921 pa vse do svoje smrti. Starejši hiši je dodal nov prizidek, v katerem si lahko ogledaš kar dve okrogli sobi.

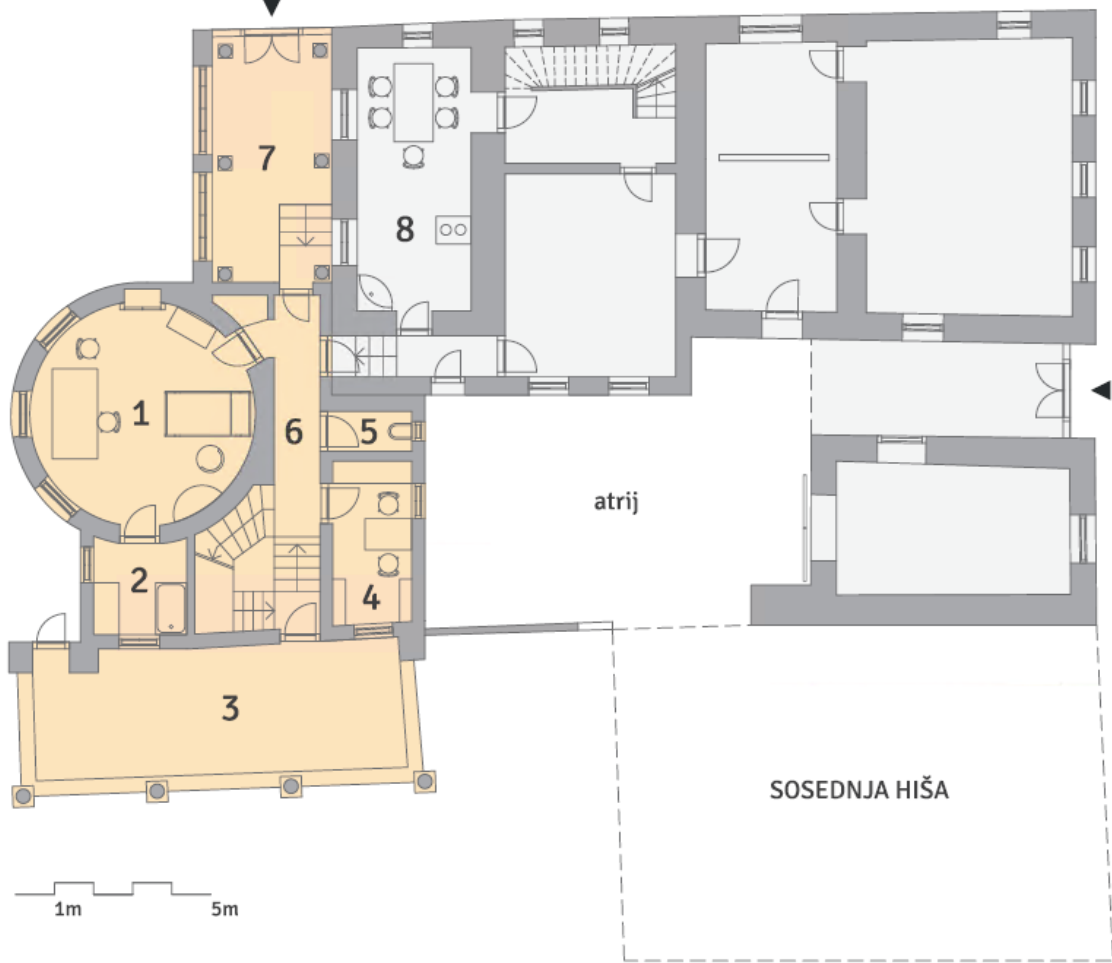

Dobro si oglej tloris pritličja Plečnikove hiše in poveži številke z ustreznimi prostori. Pozorno pomisli, kaj bi lahko bili stoli, kaj postelja in kaj miza.

- **VHODNA VEŽA**
- **SPREJEMNICA**
- **DELOVNA SOBA IN SPALNICA**
 - **KOPALNICA**
 - **ZIMSKI VRT**
- **KUHINJA IN JEDILNICA**
 - **STRANIŠČE**
 - **HODNIK**

PLEČNIKOV PRIZIDEK

STAREJŠI DEL HIŠE

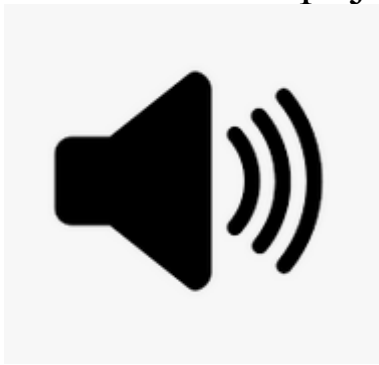

Tudi ti se lahko preizkusiš v risanju arhitekturnih načrtov.
**DOMA NARIŠI TLOORIS SVOJEGA STANOVANJA ALI ENEGA
NADSTROPJA SVOJE HIŠE.**

- **KAKO NARISATI TLOORIS:** Predstavljaš si, da imaš krila in letiš nad prostori, ki jih rišeš. Kaj vidiš?

8. Plečnik ni imel otrok. Ga je pa nekoč v pismu zasnočila prijateljica Emilija Fon.

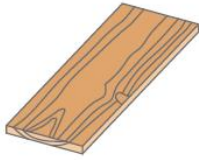

[PRISLUHNI SNOBITVI. KAJ JE
PLEČNIK ODGOVORIL SVOJI NESOJENI NESOSTI?](#)

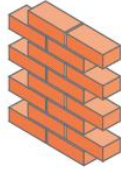
- Snubitev je sprejel z besedami: *'Dva goloba sta zašla v labirint. Objela se bosta in skupaj zletela v zlato prostost.'*
- Snubitev je zavrnil z besedami: *'Res ne vem kdaj in s čem bi kdaj dal jaz povod, da so se mogle v teh vaših pismih izražene misli v vaši glavi zbuditi.'*
- Snubitev je sprejel, a pobegnil izpred oltarja.

9. Najznamenitejša izmed vseh Plečnikovih stavb je znamenita zgradba NUK. Ali veš, kaj pomeni kratica NUK? POBRSKAJ NA SPLETU.

**10. Oglej si zunanost znamenite knjižnice. OBKROŽI
MATERIALE, KI JIH JE PLEČNIK UPORABIL NA
FASADI.**

LES

OPEKA

MAVEC

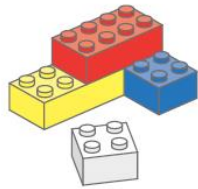
LEPENKA

STEKLO

GLINA

PLASTIKA

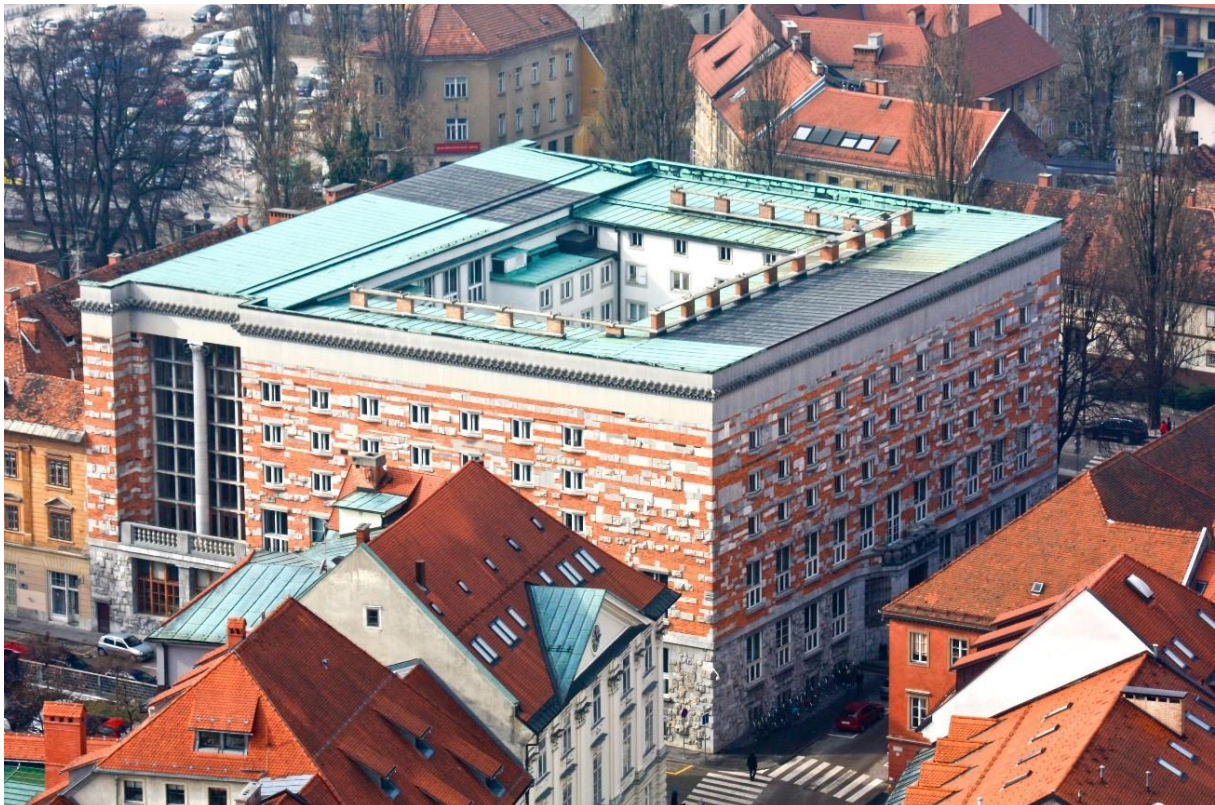
KOVINA

BETON

KAMEN

11. Si se že kdaj sprehodil čez Tromostovje? Pred Plečnikovo prenovo je tukaj stal en sam most, današnji srednji most. Jože Plečnik je srednjemu mostu, po katerem so še pred nekaj leti

vozili avtomobili in avtobusi, dodal dva mosta za pešce in kolesarje.

Na most je umestil kar 642 majhnih stebričkov. Te zanima, kako se imenujejo?

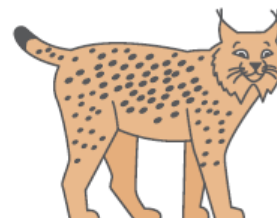
REŠI REBUS IN DOBIL BOŠ NJIHOVO IME.

— — —
V=B

— — — /

— — /

— — — — — — — —

12. Ob Tromostovju stoji še eno znamenito Plečnikovo delo. Tam lahko kupiš sadje, zelenjavo, ribe, piškote in druge dobrote. KAKO SE IMENUJE TA ARHITEKTURA? PREMEČI ČRKE IN DOBIL BOŠ IME.

Ž I R T E N C

13. Te zanimajo tudi preostale Plečnikove mojstrovine?

V naši prestolnici je veliko zgradb, mostov in parkovnih ureditev, za katere je načrt narisal Plečnik, zato mestu nemalokrat rečemo kar Plečnikova Ljubljana. Poigrali smo se z idejo, kako bi bilo videti mesto, če bi v njem stale le Plečnikove arhitekture in sestavili domišljjsko Plečnikovo Ljubljano.

Dobro si oglej narisane stavbe. Prepoznaš katero? Ko se boš naslednjič sprehodil skozi Ljubljano, vrzi oči na pečlje in poišči čim več narisanih Plečnikovih stavb.

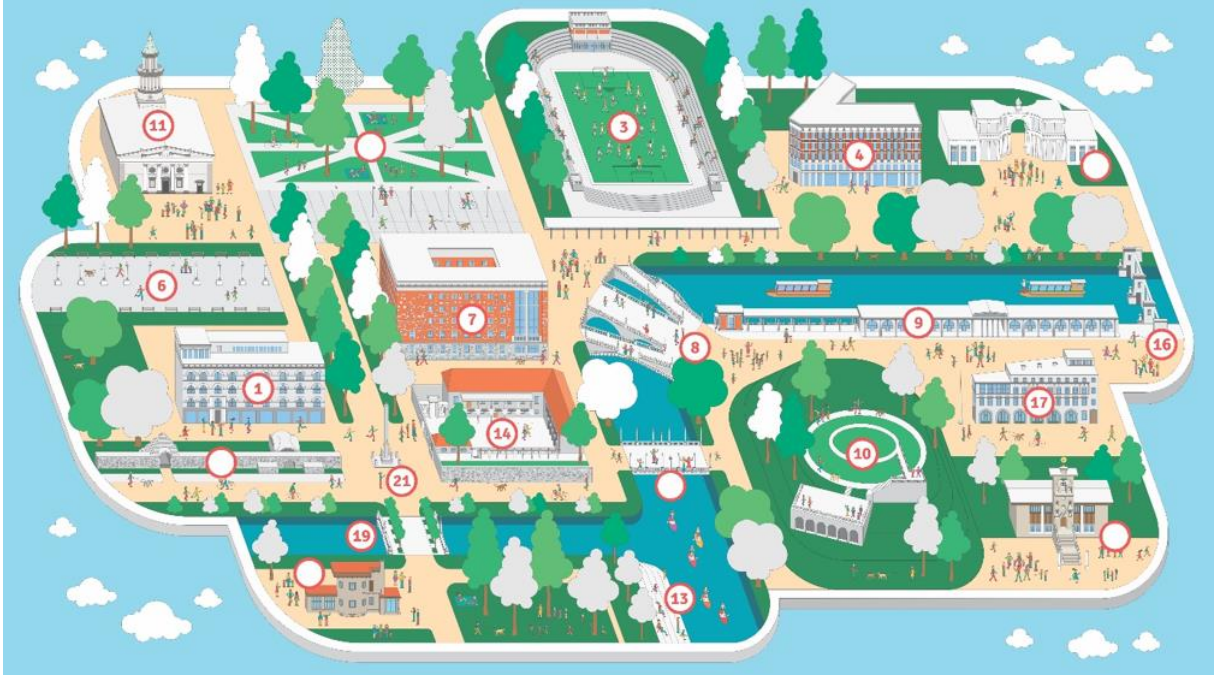
**REŠI ZAVOZLANKO, DOPOLNI MANJKAJOČE ŠTEVILKE
NA ILUSTRACIJI IN DOPIŠI MANJKAJOČA IMENA!**

Plečnikova dela v Ljubljani so:

1. GIMNAZIJA JOŽETA PLEČNIKA
2. POKOPALIŠČE ŽALE
3. _____
4. ZAVAROVALNICA TRIGLAV
5. KONGRESNI TRG IN PARK ZVEZDA
6. _____
7. _____
8. _____
9. TRŽNICE
10. ŠANCE
11. CERKEV SV. FRANČIŠKA ASIŠKEGA V ŠIŠKI
12. ČEVLJARSKI MOST
13. TRNOVSKI PRISTAN
14. _____
15. RIMSKI ZID NA MIRJU
16. ZAPORNICE
17. PEGLEZEN
18. CERKEV SV. MIHAELA NA BARJU
19. TRNOVSKI MOST
20. PLEČNIKOVA HIŠA
21. _____

Manjkajoča imena:

JAKOPIČEVO SPREHAJALIŠČE V TIVOLIJU
ILIRSKI STEBER
KRIŽANKE
NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA
BEŽIGRAJSKI STADION
TROMOSTOVJE

REŠITVE:

1. B

3. TŁORIS PREREZ FASADA

4. ravnilo, beležnica, šestilo, svinčnik, krivljnik

Današnji arhitekti pri svojem delu uporabljajo RAČUNALNIK.

6. Vrstni red prostorov: 7, 4, 1, 2, 3, 8, 5, 6

8. B

9. NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

10. Plečnik je na fasadi uporabil les, opako, kovino, steklo, kamen in beton.

11. BALUSTRI

12. TRŽNICE

13. JAKOPIČEVO SPREHAJALIŠČE V TIVOLIJU 6, ILIRSKI STEBER 21, KRIŽANKE 14, NARODNA IN

UNIVERZITETNA KNJIŽNICA 7, BEŽIGRAJSKI STADION 3, TROMOSTOVJE 8; manjkajoče številke

iz leve proti desni: 15, 20, 5, 12, 2, 18